

¹Klinički odjel za reumatologiju, imunologiju i alergologiju ♦ Klinika za internu medicinu
Klinička bolnica Osijek ♦ Josipa Huttlera 4 ♦ 31000 Osijek

²Ordinacija obiteljske medicine ♦ Dom zdravlja Osijek
Park kralja Petra Krešimira IV 6 ♦ 31000 Osijek

³Odjel za medicinsku biokemiju ♦ Poliklinika Sunce ♦ Park prijateljstva 1 ♦ 10000 Zagreb

**ANTICITRULINSKA PROTUTIJELA
- POKAZATELJ STUPNJA AKTIVNOSTI BOLESTI
U REUMATOIDNOM ARTRITISU
ANTICITRULLINE ANTIBODIES
- DISEASE ACTIVITY INDICATORS
IN RHEUMATOID ARTHRITIS**

**Marija Glasnović¹ ♦ Ivica Bošnjak² ♦ Aleksandar Včev¹
Jadranka Wagner³ ♦ Višnja Prus¹ ♦ Nikola Mičunović¹**

Stupanj aktivnosti bolesti (DAS) i njegova modifikirana verzija koja uključuje 28 zglobova, razvijena je kako bi pratila aktivnost bolesti u pacijenata koji boluju od reumatoidnog artritisa (RA). Kako serumska razina anti-CCP odražava rizik s razvojem erozivnih promjena, time i težine bolesti, postavlja se pitanje može li anti-CCP biti marker procjene stupnja bolesti.

Anti-CCP određen je ELISA testom tvrtke Euro-immune na MiniBOS aparatu (≥ 5 RU/ml pozitivno). CRP je određen imunoturbimetrijskim testom tvrtke Olympus u višekanalnom analizatoru (≥ 5 mg/l pozitivno). Koristili smo DAS28(3)-CRP u procjeni aktivnosti bolesti po formuli: $[0,56 \cdot \sqrt{\text{TJC28}} + 0,28 \cdot \sqrt{\text{SJC28}} + 0,36 \cdot \ln(\text{CRP}+1)] \cdot 1,10 + 1,15$.

Od 133 anti-CCP pozitivna pacijenta, DAS28(3)-CRP određen je za 78 (58,64%). Između anti-CCP i DAS

28(3)-CRP varijabli postoji slaba pozitivna veza, Pearsonov koeficijent varijacije iznosio je 0,0475, a koeficijent determinacije 0,206% te ne postoji statistička značajnost ($p=0,693$). Testiranje hipoteze pomoću F-testa pokazuje kako se ne može prihvatiti pretpostavka o značajnosti varijable anti-CCP ($F=0,157$, 0,693). Rezultati t-testa su iznosili $t=0,396$, $p=0,693$. Spearmanov koeficijent korelacije ranga ima vrijednost 0,042 te postoji slaba pozitivna veza između promatranih varijabli i ne postoji statistička značajnost ($p=0,717$).

Iako je serumska razina anti-CCP nezavisan prediktor razvoja radioloških promjena na zglobovima i progresije bolesti, anti-CCP ipak ne može biti zamjenski marker u procjeni stupnja aktivnosti bolesti umjesto DAS28(3)-CRP.

Ključne riječi: reumatoidni artritis, aktivnost bolesti, anticitrulinska antitijela